

Het adviesstelsel doorgelicht

Een onderzoek naar taken, omvang en werkwijze

Inhoudsopgave

Samenvatting 'Het adviesstelsel doorgelicht'	blz. 5
1. Inleiding	blz. 9
2. Totstandkoming en uitgangspunten Kaderwet adviescolleges	blz. 11
3. Het adviesstelsel: het landschap in kaart gebracht	blz. 13
3.1 Inleiding	blz. 13
3.2 Aantal adviescolleges	blz. 13
3.3 Aantal adviezen in 2003	blz. 15
3.4 Bezetting	blz. 16
3.5 Budget	blz. 17
4. Rollen en taken adviescolleges	blz. 19
4.1 Inleiding	blz. 19
4.2 Algemeen	blz. 19
4.3 Strategische adviescolleges	blz. 20
4.4 Technisch-specialistische adviescolleges	blz. 21
4.5 Tijdelijke adviescolleges	blz. 21
4.6 Eenmalige adviescolleges	blz. 22
4.7 Samenvatting	blz. 22
5. Totstandkoming van advies	blz. 23
5.1 Inleiding	blz. 23
5.2 Adviesaanvrager	blz. 23
5.3 Adviesaanvraag	blz. 23
5.4 Werkprogramma	blz. 24
5.5 Relatie adviescollege en departement	blz. 25
5.6 Samenvatting	blz. 26
6. Samenwerking	blz. 27
6.1 Inleiding	blz. 27
6.2 Gezamenlijke advisering	blz. 27
6.3 Samenwerking	blz. 28
6.4 Samenvoeging	blz. 28
6.5 Samenvatting	blz. 29
7. Conclusies	blz. 31
Bijlage 1: Overzicht van de adviescolleges in het onderzoek	blz. 33
Bijlage 2: Overzicht van de Kaderwet adviescolleges naar beleidsdomeinen	blz. 35
Bijlage 3: De kerntaken per type adviescollege	blz. 37

Samenvatting 'Het adviesstelsel doorgelicht'

Het adviesstelsel

- De opdracht die ten grondslag ligt aan dit onderzoek luidt: het doorlichten van het huidige adviesstelsel (Kaderwet adviescolleges) om te komen tot onderbouwde aanbevelingen die ter besluitvorming aan de ministerraad worden aangeboden. Deze aanbevelingen moeten leiden tot een soberder (efficiënter) en beter (effectiever) stelsel van adviescolleges.
- Het onderzoek richt zich op de Kaderwet adviescolleges (zie bijlage 1). Dit zijn adviescolleges die: *'krachtens publiekrecht tot taak hebben de regering te adviseren over algemeen verbindende voorschriften of te voeren beleid van het Rijk. De Kaderwet is beperkt tot externe adviescolleges en hun advisering aan regering en Staten-Generaal'*.
- Het huidige adviesstelsel herbergt drie soorten adviescolleges:
 - vaste adviescolleges (voor onbepaalde tijd ingesteld). Bij de totstandkoming van het adviesstelsel zijn naast strategische adviescolleges ook technisch-specialistische adviescolleges opgenomen.
 - tijdelijke adviescolleges (voor bepaalde tijd, maximaal 4 jaar, ingesteld).
 - eenmalige adviescolleges (voor bepaalde tijd en voor de duur van één advies ingesteld).
- In onderstaande tabel wordt een aantal kengetallen van het huidige adviesstelsel weergegeven. Deze kengetallen hebben betrekking op 2003.

	<i>Aantal colleges</i>	<i>Ondersteuning FTE (totaal)</i>	<i>Gemiddeld FTE</i>	<i>Budget (totaal)</i>	<i>Gemiddeld budget per adviescollege</i>
Strategische adviescolleges	13 ¹	188	14,45	20.734.000	1.594.923
Technisch-specialistische adviescolleges	11	128	0,49 ²	10.936.000	1.093.600 (85.787 na correctie) ³
Tijdelijke adviescolleges	6	11,2	2,8	574.000	143.500
Eenmalige adviescolleges	7 ⁴	7,7	1,54	7.258.406	1.036.915 (376.401 na correctie) ⁵

¹ Dit aantal is met uitzondering van de WRR en de SER.

² Bij de berekening is niet meegenomen het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) (61fte) en de Gezondheidsraad (62 fte).

³ Bij de berekening van het gemiddelde budget is ook een gecorrigeerd bedrag opgenomen. Dit vanwege twee grote uitschieters: het CBP (4.615.500 euro) en de Gezondheidsraad (5.674.000 euro).

⁴ Op basis van 7 onderzochte eenmalige adviescolleges. Over de periode 1997–2003 zijn 63 eenmalige adviescolleges ingesteld.

⁵ Bij de berekening van het gemiddelde budget is ook een gecorrigeerd bedrag opgenomen. Dit vanwege één grote uitschieter: Adviescommissie plafonnering CO2-emissies met een budget van 5.000.000 euro.

Bevindingen

Strategische adviescolleges

- De functie van strategische adviescolleges binnen het adviesstelsel is het adviseren ten behoeve van (middel)lange termijn strategische vragen op hoofdlijnen van beleid. In de praktijk blijkt dat zowel adviescolleges als departementen vinden dat lange termijn strategische advisering nu onvoldoende wordt ingevuld.
- Hiervoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen:
 - Departementen zijn te dominant gericht op korte termijn advisering en/of hebben moeite met het formuleren van strategische adviesaanvragen.
 - Strategische adviescolleges vervullen hun taken niet eenduidig. Dit komt onder andere doordat zij zich mede bezighouden met uitvoeringsvragen of vragen voor de korte termijn, of het als hun taak zien een rol te spelen in het maatschappelijk debat.
- Departementen en een aantal adviesraden zien mogelijkheden voor bundeling van secretariaatsmedewerkers (per departement of breder) en het delen van gemeenschappelijke voorzieningen/diensten. De adviesraden reageren terughoudend op het idee van bundelen van de adviesraden naar één per departement of beleidsdomein.

Technisch-specialistische adviescolleges

- Technisch-specialistische adviescolleges voeren (vaak ad hoc) “smalle” specialistische taken uit. Zij zijn bij de totstandkoming van de Kaderwet adviescolleges behouden, omdat in deze adviescolleges deskundigheid is verzameld die de ministeries anders tegen hogere kosten moeten inhuren. De departementen zijn over het algemeen tevreden over de technisch-specialistische adviescolleges.
- Zowel de departementen als de technisch-specialistische adviescolleges geven aan het verplichte werkprogramma van weinig nut te vinden. Een werkprogramma is niet werkbaar omdat technisch-specialistische adviescolleges met name te maken hebben met korte termijn, ad hoc adviesaanvragen.

Eenmalige adviescolleges

- Een eenmalig adviescollege kan (alleen door de minister en niet door de Kamers) worden ingesteld bij een eenmalige adviesopdracht (ad hoc en op korte termijn). Voorwaarde is dat de opdracht niet door een bestaand adviescollege kan worden gedaan. Meer transparantie ten aanzien van het doel en de samenstelling van een eenmalig adviescollege en terughoudendheid bij de instelling van een eenmalig adviescollege is gewenst.
- In de praktijk zijn er verschillende redenen om een adviescollege in te stellen: een onderwerp is politiek gevoelig/het doorbreken van een politieke impasse, het verkrijgen van draagvlak, de benodigde expertise is niet aanwezig, op korte termijn is advies nodig. Bovenstaande kan tot gevolg hebben dat taakoverlap tussen eenmalige en strategische adviesraden plaatsvindt.
- De eenmalige adviescolleges geven aan dat er weinig is geregeld voor het opzetten van een eenmalig adviescollege (bijvoorbeeld opzetten secretariaat, vergoedingen enz.).
- Departementen en eenmalige adviescolleges zijn over het algemeen tevreden over de totstandkoming van de opdrachtformulering en de wijze waarop deze wordt uitgevoerd.

Tijdelijke adviescolleges

- Tijdelijke adviescolleges worden ingesteld voor een in de tijd beperkt vraagstuk (zij kunnen in tegenstelling tot eenmalige adviescolleges dus wel meerdere adviezen uitbrengen). Deze adviescolleges vertonen parallellen (qua taak en werkwijze) met technisch-specialistische adviescolleges. De departementen en adviescolleges zijn over het algemeen tevreden over de tijdelijke adviescolleges.

Hoofdconclusies

Algemeen

- De Kaderwet adviescolleges is een organieke wet die wel de samenstelling, de structuur van het stelsel en diverse instrumenten als werkprogramma's en kabinetsreacties borgt, maar de verdere invulling aan de 'spelers' zelf overlaat. Dit heeft geleid tot een adviesstelsel dat zich kenmerkt door diversiteit in rollen (onder andere de minister adviseren, signaleren, countervailing power) en taken (onder andere lange termijn advisering, korte termijn advisering).
- Het uitbrengen van gezamenlijke adviezen zou kunnen bijdragen aan het uitgangspunt van ontkokering. De adviescolleges produceren echter relatief weinig gezamenlijke adviezen.

Strategische adviescolleges

- In de praktijk blijkt dat de lange termijn strategische advisering nu onvoldoende wordt ingevuld. Ook wordt te weinig samengewerkt tussen strategische adviescolleges. Hierdoor blijft het huidige adviesstelsel verkokerd.

Technisch-specialistische adviescolleges

- Door de instrumentele aard van de adviezen zijn de departementen vaak tevreden over de taakuitoefening van de technisch-specialistische adviescolleges.
- Door de adviezen (vaak ad hoc/op korte termijn) is het werkprogramma voor technisch-specialistische adviescolleges van weinig nut.

Eenmalige adviescolleges

- De tevredenheid over deze adviezen is vaak groot omdat de behoefte van het departement aan het advies groot is. Wel is meer transparantie ten aanzien van het doel en de samenstelling van een eenmalig adviescollege en terughoudendheid bij de instelling van een eenmalig adviescollege gewenst.

Tijdelijke adviescolleges

- De departementen en adviescolleges zijn over het algemeen tevreden over de taakuitoefening van tijdelijke adviescolleges.

1. Inleiding

In het hoofdlijnenakkoord is aangekondigd dat: *“een takenoperatie, waarin regelgeving, staand beleid en de organisatie van de rijksdienst ter hand worden genomen, nodig is. Daarbij zullen ook de taken, werkwijze en omvang van de [...] adviesraden tegen het licht worden gehouden”*.

Het Programma Andere Overheid (PAO) borduurt hier op voort met de aankondiging van een verkenning van de kennis- en adviesfunctie. Deze verkenning bestaat uit twee trajecten, waarvan de resultaten door de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties (BVK) ter gecombineerde besluitvorming aan het kabinet worden voorgelegd.

1. Ten eerste verkent het SG-beraad de mogelijkheden tot herinrichting van de bestaande kennisfunctie in brede zin (planbureaus, sectorraden, kenniscentra en uitvoeringscolleges). Onder andere wordt een indeling naar 5 hoofdbeleidsgebieden bekeken. Het ministerie van Verkeer & Waterstaat (V&W) trekt deze actie namens het SG-beraad.
2. Ten tweede licht het kabinet het huidige adviesstelsel door om te komen tot een versoberd en verbeterd stelsel van (vaste en ad hoc) adviescolleges. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) trekt deze actie.

Conform de verkenning naar de kennisfunctie rijksoverheid is in bijlage 2 een onderverdeling gemaakt van de Kaderwet adviescolleges naar 5 hoofdbeleidsgebieden.

Opdracht en werkwijze

In het plan van aanpak voor het tweede spoor is de volgende opdracht geformuleerd:

Doorlichten van het huidige adviesstelsel (Kaderwet adviescolleges) om te komen tot onderbouwde aanbevelingen die ter besluitvorming aan de ministerraad worden aangeboden. Deze aanbevelingen moeten leiden tot een soberder (efficiënter) en beter (effectiever) stelsel van adviescolleges.

Bovenstaande opdracht is op een praktische manier vormgegeven.

- BZK heeft onderzoek verricht naar de taken, omvang en werkwijze van alle adviescolleges (met uitzondering van SER en WRR). Dit gebeurde door: schriftelijke enquête, interviews bij alle adviescolleges en betrokken departementen, expertmeetings met deelnemers vanuit de adviescolleges, departementen en de wetenschap en het bestuderen van relevante studies en adviezen.
- De combinatie Universiteit van Tilburg/Berenschot heeft in opdracht van BZK een onderzoek uitgevoerd naar de doorwerking van advisering (zie rapport ‘spelen met doorwerking’).

Dit document is de rapportage naar de taken, omvang en werkwijze van de Kaderwet adviescolleges.

2. Totstandkoming en uitgangspunten Kaderwet adviescolleges

De overheid heeft van oudsher de behoefte aan allerlei vormen van advies⁶. Troelstra wijst de regering er bij de algemene beschouwingen over de Grondwetsherziening van 1922 al op dat zij in toenemende mate gebruik maakt van advisering. In de Grondwet van 1922 is opgenomen dat er een organieke wet moet komen, met algemeen geldende regels voor instelling, benoeming, samenstelling, werkwijze en bevoegdheden van adviescolleges. Het duurt tot 3 juli 1996 totdat een dergelijke wet er met de Kaderwet adviescolleges komt⁷.

De grote complexiteit van maatschappelijke problemen, toenemende overheidsbemoediging en de behoefte om beleid tot stand te brengen in overleg met belangengroepen hebben bijgedragen aan een enorme groei van het aantal adviescolleges sinds de jaren zestig en zeventig⁸. In de jaren tachtig kende het gegroeide systeem van adviescolleges, als gevolg hiervan, nauwelijks samenhang en dreigde er een wildgroei te ontstaan. Daarom zijn in de jaren 80 en 90 een aantal studies gedaan naar adviescolleges en de werking van het adviesstelsel. Ideeën uit deze studies, in combinatie met de behoefte aan een wet om het een en ander te organiseren, leiden tot de Kaderwet adviescolleges.

De Kaderwet adviescolleges heeft als doel: het bewerkstelligen van versobering, creëren van meer transparantie, verheldering van politieke besluitvorming en zorgen voor betere politieke aansturing. Aan de Kaderwet adviescolleges liggen onder andere de onderstaande punten ten grondslag⁹:

- Een sober georganiseerde en overzichtelijke advisering.
- Advisering gericht op hoofdlijnen van beleid op de (middel)lange termijn.
- Advisering op een vroeg moment in de beleidscyclus; pro-actief, niet-reagerend.
- Advisering door onafhankelijke deskundigen.
- Advisering vindt op een zo hoog mogelijk aggregatieniveau plaats.
- Advisering is optimaal dienstbaar aan de politieke vraag.

Op 1 januari 1997 treedt de Kaderwet adviescolleges in werking. In de Kaderwet wordt onder een adviescollege verstaan: *'een college dat krachtens publiekrecht tot taak heeft de regering te adviseren over algemeen verbindende voorschriften of te voeren beleid van het Rijk. De Kaderwet is beperkt tot externe adviescolleges (voor 50% of meer uit externe leden) en hun advisering aan regering en Staten-Generaal'*.

Het huidige adviesstelsel bestaat uit verschillende soorten adviescolleges:

1. Vaste adviescolleges (voor onbepaalde tijd ingesteld) onderverdeeld in strategische adviescolleges en technisch-specialistische adviescolleges.
2. Tijdelijke adviescolleges (voor bepaalde tijd, maximaal 4 jaar, ingesteld).
3. Eenmalige adviescolleges (voor bepaalde tijd en voor de duur van één advies ingesteld).

⁶ Ministerie van Binnenlandse Zaken, Met raad voor de toekomst, 1997, pag. 49.

⁷ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, De staat van advies, 2001, pag. 79.

⁸ Schuurman & Jordens, Wetgeving adviesstelsel Rijksoverheid, 2004, pag. 17.

⁹ Aart van Dam & Willem Sloots, 'De herziening van het adviesstelsel', in: Socialisme & Democratie, Maandblad van de Wiardi Beckman Stichting, 1995, pag. 273-278.

Ad 1. Vaste Adviescolleges

a) Strategische adviescolleges

Strategische adviescolleges zijn adviescolleges die minister en parlement voorzien van onafhankelijk (middel)lange termijn advies op hoofdlijnen.

b) Technisch-specialistische adviescolleges

Ten tijde van het opstellen van de Kaderwet was aanvankelijk voor tien vaste adviescolleges geen plaats toebedacht omdat zij een 'smalle' specialistische taakinstelling hadden. Deze technisch-specialistische adviescolleges zijn uiteindelijk behouden, omdat in deze colleges de deskundigheid was verzameld die de ministeries anders tegen hogere kosten hadden moeten inhuren. Het zou daarom niet rationeel zijn geweest om deze op te heffen.

Ad 2. Tijdelijke adviescolleges

Op grond van artikel 5 van de Kaderwet adviescolleges kunnen adviescolleges bij koninklijk besluit worden ingesteld voor een in de tijd beperkt vraagstuk. Een tijdelijk adviescollege kan worden ingesteld voor de maximale duur van vier jaar met een mogelijke verlenging van twee jaar. Het is mogelijk dat een tijdelijk adviescollege meerdere adviezen uitbrengt.

Ad 3. Eenmalige adviescolleges

Op grond van artikel 6 van de Kaderwet adviescolleges kunnen adviescolleges met een eenmalige adviesopdracht bij koninklijk besluit of bij ministeriële regeling worden ingesteld. Zij zijn uitgezonderd van de bepalingen in de Kaderwet over de jaarlijkse programmering, verslaglegging en advisering uit eigen beweging. Bij eenmalige adviescolleges gaat het om een eenmalige adviesopdracht die niet aan een bestaand adviescollege kan worden gedaan¹⁰.

¹⁰ Behandeling Kaderwet, 24503 nr. 5.

3. Het adviesstelsel: het landschap in kaart gebracht

3.1 Inleiding

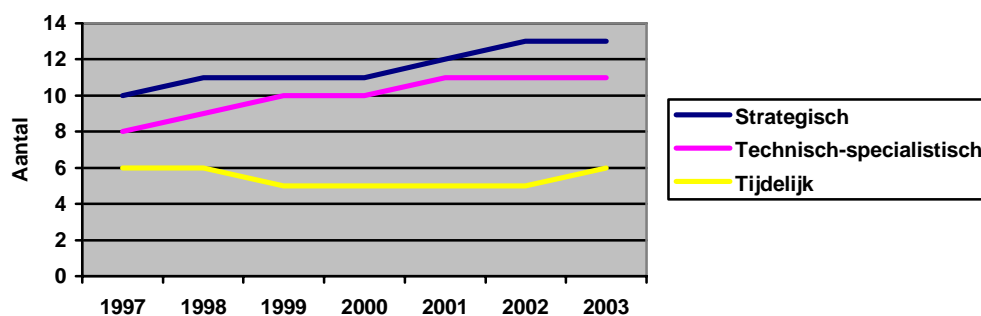
In dit hoofdstuk wordt het adviesstelsel (door middel van cijfers) in kaart gebracht. De volgende onderwerpen worden onderscheiden:

- Aantal adviescolleges (paragraaf 3.2);
- Aantal adviezen (paragraaf 3.3);
- Bezetting (paragraaf 3.4);
- Budget (paragraaf 3.5).

3.2 Aantal adviescolleges

Vaste en tijdelijke adviescolleges

In onderstaande figuur 1 worden de aantallen adviescolleges weergegeven over de periode 1997 tot 2003¹¹. Hierbij is een onderscheid gemaakt naar type adviescollege.

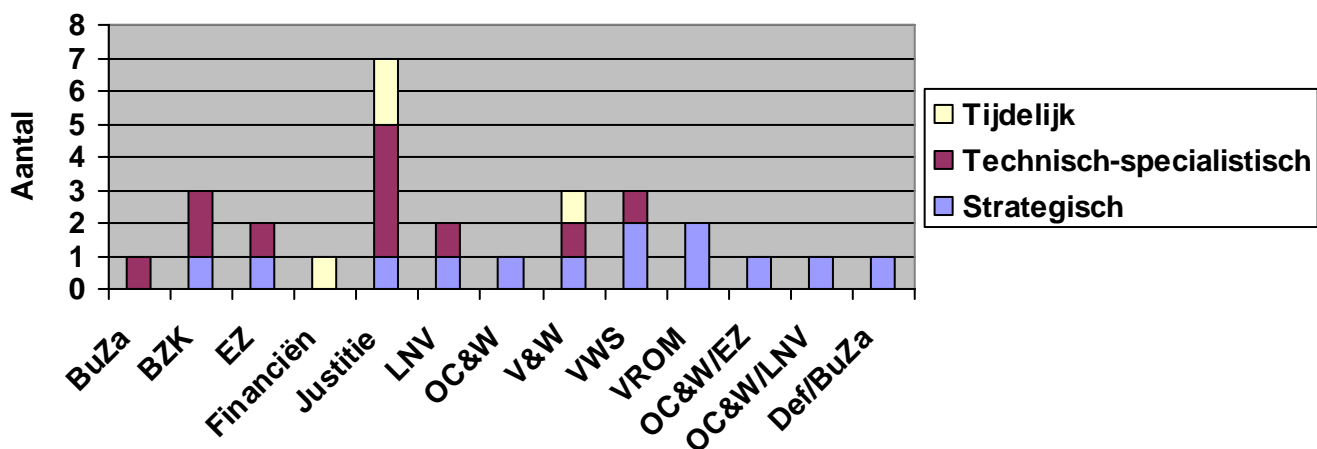
Figuur 1: aantal vaste en tijdelijke adviescolleges over de periode 1997-2003

Toelichting

- Er is sprake van een langzame groei van het aantal strategische en technisch-specialistische adviescolleges in de periode 1997–2003. In deze periode is géén van de permanente adviescolleges opgeheven;
- Meer dan de helft (63%) van de technisch-specialistische adviescolleges is ingesteld door de departementen Justitie en/of BZK;
- Het aantal tijdelijke adviescolleges is in de tijd stabiel. In de periode 1997-2003 zijn dertien tijdelijke adviescolleges ingesteld, waarvan er zeven weer zijn opgeheven.

¹¹ Het aantal strategische adviesraden is exclusief de WRR en de SER.

In onderstaande figuur 2 worden de adviescolleges per departement weergegeven. Hierbij is uitgegaan van de situatie in 2003.

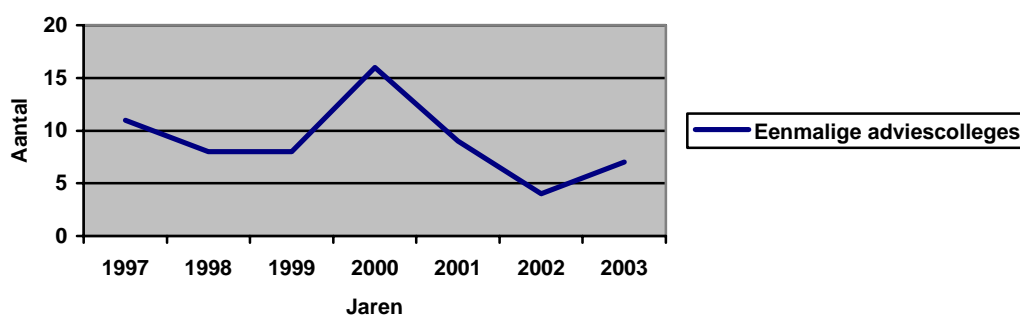
Figuur 2: aantal adviescolleges per departement (2003)

Toelichting

- Justitie heeft de meeste Kaderwet adviescolleges, in het bijzonder technisch-specialistische adviescolleges;
- OC&W heeft 3 strategische adviescolleges, waarvan 2 adviescolleges samen met een ander departement (EZ en LNV).

Eenmalige adviescolleges

In onderstaande figuur 3 is het aantal ingestelde eenmalige adviescolleges over de periode 1997–2003 weergegeven.

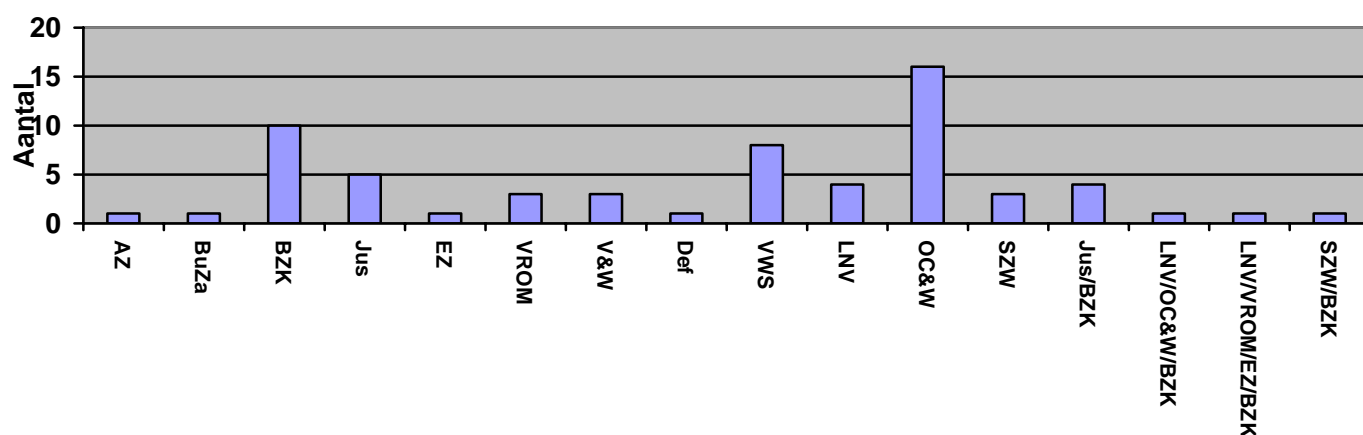

Figuur 3: aantal ingestelde eenmalige adviescolleges over de periode 1997-2003

Toelichting

- In de periode 1997-2003 zijn in totaal 63 eenmalige Kaderwet adviescolleges ingesteld (gemiddeld 9 adviescolleges per jaar);
- Het aantal ingestelde eenmalige adviescolleges heeft een grillig verloop, met als piek het jaar 2000, waarin 16 eenmalige adviescolleges zijn ingesteld.

In onderstaande figuur 4 zijn het aantal ingestelde eenmalige adviescolleges over de periode 1997–2003 weergegeven.

Figuur 4: Aantal ingestelde eenmalige adviescolleges (1997-2003) per departement

Toelichting

- OC&W, BZK en Justitie zijn samen verantwoordelijk voor meer dan de helft (35) van het totaal aan ingestelde eenmalige adviescolleges;
- In 1997 en 1998 heeft OC&W 11 eenmalige adviescolleges ingesteld.

3.3 Aantal adviezen in 2003

In onderstaande tabel 1 is het aantal adviezen per type adviescollege weergegeven¹². Hierbij is een onderscheid gemaakt naar gevraagde en ongevraagde advisering en advisering aangevraagd door de Kamers.

	Aantal adviezen	Gemiddeld aantal adviezen per college	Gevraagd	Ongevraagd	Tweede Kamer
Strategisch	89	7	68	19	2
Technisch-specialistisch	63	4 ¹³	60	3	0
Tijdelijk	54 ¹⁴	2 ¹⁵	2	3 ¹⁶	1

Tabel 1: aantal adviezen per type adviescolleges in 2003

¹² Eenmalige adviescolleges zijn in deze tabel niet opgenomen omdat zij altijd één gevraagd advies geven.

¹³ Niet meegenomen bij deze berekening zijn de adviescolleges: Commissie Bedreigde Uitheemse Dier- en Plantensoorten (361 adviezen); Gezondheidsraad (71 adviezen) en CBP (33 adviezen). Ongecorrigeerd is het gemiddelde aantal adviezen 45.

¹⁴ Actal (tijdelijk adviescollege) gaf aan dat de adviezen moeilijk te scheiden zijn in gevraagd, ongevraagd en gevraagd door Tweede Kamer.

¹⁵ Niet meegenomen bij deze berekening is het aantal adviezen (48) van Actal. Ongecorrigeerd is het gemiddelde aantal adviezen 17.

¹⁶ Zie vorige voetnoot.

Toelichting

- Van het recht op het geven van ongevraagde advisering wordt vooral door de strategische adviesraden gebruik gemaakt (circa 20%);
- Technisch-specialistische en tijdelijke adviescolleges maken nauwelijks gebruik van het recht op ongevraagde advisering;
- Adviesaanvragen vanuit de Kamers zijn vrijwel nihil (3 adviezen in 2003).

3.4 Bezetting

In onderstaande tabel 2 is de bezetting van adviescolleges weergegeven.

	Gemiddeld aantal leden	Ondersteuning FTE (totaal)	Gemiddeld aantal ondersteuning FTE
Strategische adviescolleges	13	188	14,45
Technisch-specialistische adviescolleges	9	128	0,49 ¹⁷
Tijdelijke adviescolleges	7	11,2	2,8
Eenmalige adviescolleges	10	7,7	1,54

Tabel 2: bezetting per type adviescollege

Toelichting

- Zowel de technisch-specialistische, tijdelijke als eenmalige adviescolleges, werken in verhouding tot de strategische adviesraden met een beperkte ondersteuning;
- Ondersteuning voor de technisch-specialistische en tijdelijke adviescolleges bestaat veelal uit een secretaris die fungeert als spil voor de commissie (logistiek en inhoudelijk);
- Voor strategische adviescolleges varieert de ondersteuning tussen de 3–19 fte. Twee afwijkende adviescolleges zijn: de Raad voor Cultuur (33,9 fte) en de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ) (29 fte).

¹⁷ Niet meegenomen zijn het CBP (61fte) en de Gezondheidsraad (62 fte).

3.5 Budget

In onderstaande tabel 3 is het totaal en gemiddelde budget per type adviescollege weergegeven.

	Totaal budget	Gemiddeld budget per adviescollege
Strategische adviescolleges	20.734.000	1.594.923
Technisch-specialistische adviescolleges	10.936.000	1.093.600 (85.787 na correctie) ¹⁸
Tijdelijke adviescolleges	574.000 ¹⁹	143.500
Eenmalige adviescolleges	7.258.406 ²⁰	1.036.915 (376.401 na correctie) ²¹

Tabel 3: budget in 2003

Toelichting

- Circa de helft van de adviescolleges geeft aan gebruik te maken van door ministeries geboden voorzieningen (onder andere huisvesting en ICT). Voor deze adviescolleges geldt dat de werkelijke kosten hoger zijn;
- Voor de strategische adviescolleges geldt dat de RVZ (3.286.000 euro) en de Raad voor Cultuur (3.306.000 euro) het grootste budget hebben. De Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) (468.000 euro) en de Raad voor de Wadden (520.000 euro) hebben het laagste budget.

¹⁸ Bij de berekening van het gemiddelde budget is ook een gecorrigeerd bedrag opgenomen. Dit vanwege twee grote uitschieters: het CBP (4.615.500 euro) en de Gezondheidsraad (5.674.000 euro).

¹⁹ Actal 388.000 euro, Commissie van Advies inzake de Waterstaatswetgeving (CAW) 176.000 euro en de Commissies auteursrecht en insolventierecht beide 5.000 euro.

²⁰ Op basis van budgetgegevens van 7 eenmalige adviescolleges.

²¹ Bij de berekening van het gemiddelde budget is ook een gecorrigeerd bedrag opgenomen. Dit vanwege één grote uitschieter: adviescommissie plafonnering CO2-emissies met een budget van 5.000.000 euro.

4. Rollen en taken adviescolleges

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de rollen en taken van adviescolleges van de verschillende typen adviescolleges.

De paragraaf 'algemeen' zet uiteen wat onder rollen en taken wordt verstaan.

Door middel van interviews is nagegaan wat de adviescolleges in de praktijk zien als hun rollen en taken. Bijlage 3 bevat daarvan een overzicht. Dit overzicht vormt de basis voor een beschrijving van de rollen en taken van de verschillende typen adviescolleges.

Achtereenvolgens worden deze beschreven voor:

- de strategische adviescolleges (paragraaf 4.3);
- de technisch-specialistische adviescolleges (paragraaf 4.4);
- de tijdelijke adviescolleges (paragraaf 4.5);
- de eenmalige adviescolleges (paragraaf 4.6).

4.2 Algemeen

Rollen

Uit de interviews met de adviescolleges komt naar voren dat adviescolleges verschillende rollen vervullen:

1. Advisering aan de minister. Het vanuit een onafhankelijke positie gevraagd en ongevraagd adviseren van de minister.
2. Advisering aan kabinet en Staten-Generaal
3. Signalerende rol. Het signaleren van ontwikkelingen door het opvangen van signalen uit de samenleving.
4. Countervailing Power. Het laten horen van een kritisch geluid ten aanzien van het bestaande beleid. Het adviescollege vervult in dat geval de rol van 'kritische luis in de pels' of 'countervailing power'.
5. Maatschappelijke rol. Het spelen van een rol in het maatschappelijk debat. In deze rol fungeert het adviescollege als een verbindende schakel tussen het departement en de maatschappij om bijvoorbeeld draagvlak te verkrijgen.
6. Vraagbaak. In deze rol fungeert het adviescollege als een orgaan dat verschillende soorten vragen (korte termijn, ad hoc) voor een departement beantwoordt.
7. Politieke rol. In dit geval heeft het college primair als doel een politieke impasse te doorbreken.

Ad 1,2,3,4) Met name de eerste rol is van belang geweest bij de totstandkoming van de Kaderwet. Hierbij was de insteek dat adviescolleges over (middel)lange strategische vraagstukken adviseren. De rollen drie en vier worden in de Kaderwet geborgd door het recht van adviescolleges op onafhankelijke en ongevraagde advisering.

Ad 5) De komst van de kaderwet had onder andere tot doel deze rol niet meer bij adviescolleges te beleggen, maar bij overlegorganen.

Ad 6) Adviescolleges werden bij de totstandkoming van de Kaderwet primair geacht strategisch advies uit te brengen betreffende (middel)lange termijn. Uit bijlage 3 blijkt dat adviescolleges (gevraagd en ongevraagd) ook advies geven over korte termijn, ad hoc problemen.

- Ad 7) Deze rol geldt met name voor eenmalige adviescolleges. Naast het geven van advies op basis van expertise, ligt aan het instellen van een eenmalig adviescollege ook vaak een politiek motief ten grondslag: een onderwerp ligt politiek/maatschappelijk gevoelig of er is een politieke impasse ontstaan ('breekijzerfunctie').

Uit de interviews blijkt dat er een grote verscheidenheid bestaat in de rollen die de adviescolleges vervullen. Tevens blijkt dat zowel adviescolleges als departementen vinden dat strategische advisering nu onvoldoende wordt ingevuld.

Taken

Binnen het adviesstelsel bestaat een grote verscheidenheid aan taken.

Met de taken die het adviescollege vervult, wordt gedoeld op de werkzaamheden die het adviescollege uitoefent.

Bij de totstandkoming van de Kaderwet wordt het verstrekken van (middel)lange termijn strategisch advies op hoofdlijnen als belangrijkste taak gezien.

Technisch-specialistische adviescolleges vormen in dit opzicht een uitzondering.

Voor wat betreft de technisch-specialistische adviescolleges (zie ad 5) wordt namelijk ook het geven van advies op technisch-specialistisch gebied gezien als taak.

4.3 Strategische adviescolleges

Rollen

De belangrijkste rol van strategische adviescolleges is het adviseren van de regering en beide Kamers der Staten-Generaal (over hoofdlijnen van beleid op de lange en middellange termijn op een vroeg moment in de beleidsvorming)²².

In de praktijk vervullen strategische adviescolleges echter vaak meerdere rollen. In de interviews geven verschillende strategische adviescolleges aan als vraagbaak te kunnen dienen, een signalerende rol te vervullen²³ of een rol te spelen in het maatschappelijk debat²⁴. De rol van 'countervailing power' wordt door strategische adviescolleges beperkt ingevuld (zie ook rapport 'Spelen met doorwerking').

Taken

Ofschoon het de taak is van strategische adviescolleges om (middel)lange termijn strategisch advies op hoofdlijnen te verstrekken, blijken de strategische adviescolleges zich ook bezig te houden met andersoortige adviezen. Een aantal van de strategische adviescolleges rekent het ook tot zijn taak om antwoord te geven op uitvoeringsvragen en vragen voor de korte termijn²⁵.

²² Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, De staat van advies, 2001 en <<Raad op Maat>>, 1993.

²³ Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid, Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, Raad voor de Wadden.

²⁴ Algemene Energieraad, Onderwijsraad.

²⁵ Raad voor Cultuur, Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, Raad voor het Landelijk Gebied, Adviescommissie Vreemdelingenzaken.

4.4 Technisch-specialistische adviescolleges

Rollen

Technisch-specialistische adviescolleges adviseren de regering en de beide Kamers der Staten-Generaal over een bepaald rechtsgebied en/of bepaalde technische, specialistische aangelegenheden²⁶.

De technisch-specialistische adviescolleges vervullen naast het adviseren aan de minister over specifieke problemen, ook een signaleringsrol. Vanwege het hoge specialistische karakter van de analyses en aanbevelingen zijn departementen ontvankelijk voor 'signalering' door technisch-specialistische adviescolleges.

Taken

Ten tijde van het opstellen van de Kaderwet was aanvankelijk voor tien vaste adviescolleges geen plaats toebedacht omdat zij een 'smalle' specialistische taakinstelling hadden. Deze technisch-specialistische adviescolleges zijn uiteindelijk toch behouden²⁷.

De taakvervulling door de technisch-specialistische adviescolleges is voornamelijk gericht op het voldoen aan de vraag die vanuit het departement wordt gesteld.

Een drietal adviescolleges heeft een bredere taak (zie bijlage 3):

- College Bescherming Persoonsgegevens (CBP): Het CBP heeft een dubbele taak en is toezichhoudend en adviserend aan alle departementen. Het werkterrein betreft wetgevingstrajecten, waarvan een belangrijk deel de verwerking van persoonsgegevens.
- Gezondheidsraad: De Gezondheidsraad levert behalve adviezen ook wetenschappelijke informatie aan alle departementen ten behoeve van de onderbouwing van beleid.
- Raad van deskundigen voor de nationale standaarden: De raad van deskundigen voor de nationale standaarden levert advies en oefent tevens toezicht uit op het beheer en de verwezenlijking van de nationale standaarden door het Nederlands Meetinstituut Van Swinden Laboratorium.

4.5 Tijdelijke adviescolleges

Rollen

In de Kaderwet wordt voor tijdelijke adviescolleges slechts aangegeven dat zij voor bepaalde tijd zijn ingesteld. In de praktijk (zie bijlage 3) vervullen tijdelijke adviescolleges voornamelijk twee rollen: advisering aan de minister (rol 1) en de rol van 'vraagbaak' (rol 6).

Taken

Tijdelijke adviescolleges hebben een diverse taakinvulling (onder andere visievorming, praktische/concrete advisering en uitvoeringstaken (zie bijlage 3). Qua taakvervulling vertonen de tijdelijke adviescolleges overeenkomsten met de technisch-specialistische adviescolleges. Ook zij zijn voornamelijk gericht op het voldoen aan de vraag die vanuit het departement wordt gesteld.

²⁶ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, De staat van advies, 2001, pag. 17.

²⁷ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, De staat van advies, 2001, pag. 17.

4.6 Eenmalige adviescolleges

Rollen

Ook eenmalige adviescolleges zijn voor bepaalde tijd ingesteld. In de praktijk vervullen eenmalige adviescolleges verschillende rollen (zie bijlage 3). Naast advisering op aanvraag van de minister, vervullen zij soms ook een politieke rol (doorbreken politieke impasse) of een rol in de vorm van vergroting van het draagvlak in de maatschappij.

Vanwege het bijzondere instellingskarakter van eenmalige adviescolleges (de Kamer wordt 'slechts' in kennis gesteld van instelling van een eenmalig adviescollege) heeft de Kamer nog in 2004 in een motie aangegeven dat terughoudend dient te worden omgegaan met het instellen van eenmalige adviescolleges. Ook heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen met betrekking tot het benoemingenbeleid. In deze motie is opgenomen dat de relevante hoofd- en nevenfuncties van de leden van eenmalige adviescolleges openbaar dienen te worden gemaakt.

Taak

De taken van eenmalige adviescolleges zijn divers.

Een eenmalig adviescollege kan (alleen door de minister en niet de Kamers) worden ingesteld bij een eenmalige adviesopdracht (meestal ad hoc en op korte termijn). Voorwaarde is dat de opdracht niet door een bestaand adviescollege kan worden gedaan. In de praktijk zijn er verschillende redenen om een adviescollege in te stellen: een onderwerp is politiek gevoelig/het doorbreken van een politieke impasse, het verkrijgen van draagvlak, de benodigde expertise is niet aanwezig of op korte termijn is advies nodig. Bovenstaande kan tot gevolg hebben dat taakoverlap tussen eenmalige en strategische adviesraden plaatsvindt.

4.7 Samenvatting

- De Kaderwet adviescolleges herbergt verschillende typen adviescolleges. De typen adviescolleges hebben een verschillende rol- en taakinvoering.
- De functie van strategische adviescolleges binnen het adviesstelsel is het adviseren ten behoeve van (middel)lange termijn strategische vragen, op hoofdlijnen van beleid. In de praktijk blijkt dat zowel een aantal adviescolleges als departementen vinden dat lange termijn strategische advisering nu onvoldoende wordt ingevuld. Oorzaak hiervan is onder andere dat strategische adviescolleges zich ook expliciet bezighouden met uitvoeringsvragen of vragen voor de korte termijn. Departementen versterken dit omdat zij te dominant gericht zijn op de korte termijn.
- Technisch-specialistische adviescolleges voeren (ad hoc) "smalle" specialistische taken uit. De technisch-specialistische adviescolleges vervullen naast de rol van adviseur aan de minister over specifieke problemen, ook een signaleringsrol. Een drietal technisch-specialistische adviescolleges hebben een afwijkende (bredere of dubbele) taak: het Centraal Bureau Persoonsgegevens, de Gezondheidsraad en de Raad van deskundigen voor de nationale standaarden.
- Tijdelijke adviescolleges vertonen veel parallellen (qua rol en taak) met technisch-specialistische adviescolleges.
- Een eenmalig adviescollege kan (alleen door de minister en niet de Kamers) worden ingesteld bij een eenmalige adviesopdracht (ad hoc en op korte termijn). Voorwaarde is dat de opdracht niet door een bestaand adviescollege kan worden gedaan. Desondanks vindt nu en dan taakoverlap plaats. De Tweede Kamer wenst meer transparantie ten aanzien van het doel en de samenstelling van een eenmalig adviescollege.

5. Totstandkoming van advies

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de totstandkoming van advies. Hierbij staan vier aspecten centraal:

- De adviesaanvrager (paragraaf 5.2);
- De adviesaanvraag (paragraaf 5.3);
- Het werkprogramma (paragraaf 5.4);
- De relatie tussen departement en adviescollege (5.5).

5.2 Adviesaanvrager

Artikel 17 van de Kaderwet adviescolleges schrijft voor dat een adviescollege adviseert op schriftelijk verzoek van de regering of het parlement. Daarnaast biedt artikel 18 van de Kaderwet adviescolleges de mogelijkheid om ook ongevraagde adviezen uit te brengen. Kortom, de adviescolleges adviseren op verzoek van:

- de regering.
- het parlement.
- uit eigen beweging (ongevraagde advisering).

Uit tabel 1 onder 3.3 blijkt dat veruit de meeste adviezen het gevolg zijn van een adviesaanvraag door de regering. Door het parlement worden nauwelijks adviesaanvragen gedaan. In “De staat van advies” is al eerder vastgesteld dat het parlement nauwelijks van de bevoegdheid om advies te vragen, gebruik maakt.

Uit het huidig onderzoek blijkt dat ongevraagde advisering voor strategische adviescolleges enigszins is toegenomen, maar dat nog steeds terughoudendheid bestaat om van deze bevoegdheid gebruik te maken. In “De staat van advies” worden hier verschillende redenen voor gegeven:

- Adviescolleges richten hun werkzaamheden primair in op basis van de adviesbehoeften van de regering en het parlement.
- De vrees bestaat dat ongevraagde adviezen mogelijk niet serieus worden genomen door het betrokken ministerie of in “de la verdwijnen”.

Uit de gehouden expertmeetings is naar voren gekomen dat ongevraagde advisering een tweeledige functie kan hebben voor adviescolleges: een signaalfunctie als ook het benadrukken van de onafhankelijke positie ten opzichte van het departement. Ook blijkt dat adviescolleges voorzichtig omgaan met ongevraagde advisering. Adviescolleges hebben de neiging om terughoudend te zijn met ongevraagde advisering wanneer dit de relatie met het departement onder druk zet. Uit de interviews blijkt dat departementen gevraagde advisering meer waarderen dan ongevraagde advisering.

5.3 Adviesaanvraag

De Kaderwet adviescolleges beperkt zich in artikel 17 tot het noemen van de adviesaanvragers. De wijze waarop een adviesaanvraag tot stand moet komen, laat de wet verder buiten beschouwing. In de memorie van toelichting staat: “Hoe het adviesverzoek tot stand komt, is voor de regering en de beide Kamers een zaak die wordt beheerst door hun interne orde”²⁸.

²⁸ Memorie van toelichting. TK 1995 – 1996, 24 503, nr. 3.

Uit het onderzoek blijkt dat de strategische adviescolleges de adviesaanvragen (over het algemeen) te weinig strategisch van karakter vinden. In de interviews en expertmeetings zijn de volgende factoren genoemd voor het gebrek aan strategisch gehalte van de adviesaanvragen:

- De kennisfunctie verdwijnt steeds meer uit de departementen. Kennis wordt van buiten betrokken. Hierdoor verdwijnt de kennis en kunde om de juiste vragen aan de strategische adviescolleges te stellen.
- Het gevoel dat een departement te veel geïnteresseerd is in korte termijn advies die de politieke besluitvorming ondersteunt.
- De taak van het opstellen van adviesaanvragen is te laag in de organisatie belegd waardoor veel adviesaanvragen gericht zijn op de uitvoering.

“De staat van advies”²⁹ merkt in dit verband op:

- Het besef bij verschillende ministeries dat zij met de colleges strategische adviseurs tot hun beschikking hebben, die zij kunnen benutten bij de (strategische) beleidsontwikkeling in verschillende fasen van de beleidscyclus, kan beter.
- In een meerderheid van de gevallen verlopen afstemming en communicatie bij adviesaanvragen en het verdere adviesproces tussen ministeries en de strategische adviescolleges moeizaam.

De technisch-specialistische adviescolleges en de tijdelijke adviescolleges geven aan geen problemen te ondervinden bij de totstandkoming van de adviesaanvraag. Ook bij de eenmalige adviescolleges is men over het algemeen tevreden met de adviesaanvraag. In enkele gevallen is de kritiek geuit dat de opdrachtformulering te beperkt dan wel niet specifiek genoeg is.

Uit het onderzoek op de departementen komt de mening naar voren dat aan strategische adviescolleges strategische vragen of vragen voor de middellange termijn moeten worden voorgelegd. Het merendeel van de respondenten gaf daarbij aan dat dit in de praktijk niet altijd even gemakkelijk te realiseren is. Met name het formuleren van de juiste strategische vragen vanuit de departementale organisatie en het opnemen daarvan in het werkprogramma van het adviescollege vraagt een inspanning en leidt niet altijd tot het gewenste resultaat.

Wat de adviesaanvragen aan de betrokken technisch-specialistische adviescolleges betreft, is men positiever. Aan deze colleges worden concrete vragen voorgelegd zoals het verzoek om commentaar op voorgenomen beleid of wetgeving. Deze colleges worden gewaardeerd om hun wetenschappelijk gehalte. Deze conclusie komt overeen met de conclusie die destijds in “De staat van advies” is getrokken.

5.4 Werkprogramma

Artikel 26 van de Kaderwet adviescolleges bepaalt dat adviescolleges jaarlijks een werkprogramma moeten opstellen. Dit werkprogramma dient een beschrijving te bevatten van de werkzaamheden van het adviescollege die in dat programmajaar te verwachten zijn. De desbetreffende minister verstrekt daartoe tijdig een overzicht van de voornemens om advies te vragen. Het werkprogramma dient rekening te houden met onvoorziene adviesverzoeken en met de bevoegdheid van het adviescollege tot het geven van ongevroegde adviezen.

²⁹ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, De staat van advies, 2001, pag.58.

In "De staat van advies" is geconcludeerd dat de programmering door middel van het werkprogramma in de praktijk moeizaam verloopt. Een aantal problemen zijn genoemd, zoals:

- De programmering van adviezen is onvoldoende (intra- en interdepartementaal) in het werk van de ministeries ingebed.
- Er is geen bespreking van het concept-werkprogramma tussen de bewindslieden en het voltallige adviescollege.

Uit het huidige onderzoek blijkt dat de adviescolleges verschillen in hun mening over het werkprogramma. Uit de interviews met de strategische adviescolleges blijkt dat men over het algemeen tevreden is over de wijze waarop het werkprogramma tot stand komt. Hiermee lijkt de ontevredenheid van de strategische adviescolleges met het werkprogramma die werd geconstateerd in "De staat van advies", te zijn verminderd. Enkele adviescolleges die aanvankelijk problemen hadden met de manier waarop het ministerie omging met het werkprogramma, geven aan uiteindelijk zelf het initiatief naar zich toe te hebben getrokken waardoor de situatie verbeterde. Wel geeft een aantal respondenten als suggestie aan positief te staan tegenover een meerjarig werkprogramma. Dit om de lange termijn advisering te versterken.

Het merendeel van de technisch-specialistische adviescolleges heeft twijfels over het nut van een werkprogramma. Omdat zij vooral te maken hebben met korte termijn, ad hoc adviesaanvragen, zijn deze vooraf moeilijk te vatten in een werkprogramma (dit probleem is in "De staat van advies" ook al genoemd met betrekking tot de technisch-specialistische adviescolleges). De tijdelijke adviescolleges geven daarentegen aan geen problemen te hebben met het opstellen van het werkprogramma.

5.5 Relatie adviescollege en departement

De Kaderwet adviescolleges is een organieke wet en schrijft niet voor hoe de relatie tussen departement en adviescollege moet worden vormgegeven.

Ruim de helft van de ondervraagde strategische adviescolleges geeft aan twee tot vier keer per jaar een gesprek te hebben met de ambtelijke top en/of de bewindslieden. Meestal naar aanleiding van het concept-werkprogramma.

Een groot deel van de ondervraagde departementale contactpersonen geeft aan vooral contact te hebben met strategische adviescolleges bij het aanvragen van het advies. Nadat de adviesaanvraag is gedaan, wisselt dit beeld. Het varieert van geen contact tot het verschaffen van informatie op verzoek van het adviescollege.

De technisch-specialistische adviescolleges onderhouden (gedurende het gehele adviesproces) een intensief contact met de ambtenaren. Bij drie van de tien in het onderzoek betrokken technisch-specialistische adviescolleges vervult een ambtenaar de rol van secretaris³⁰. Bij drie andere worden ambtenaren standaard uitgenodigd voor vergaderingen van het adviescollege.³¹ Wel vinden deze contacten op een lager niveau plaats. Slechts in een enkel geval is er contact met de minister. De technisch-specialistische adviescolleges geven aan tevreden te zijn over de onderlinge relatie.

³⁰ Bij de Kiesraad, de Adviescommissie burgerlijk procesrecht en de Commissie Vennootschapsrecht.

³¹ Bij de Gezondheidsraad, de Raad van deskundigen voor de nationale standaarden en de Commissie Bedreigde Uitheimse Dier- en Plantensoorten.

De eenmalige en tijdelijke adviescolleges geven vrijwel alle aan een goed contact te hebben met het departement.

5.6 Samenvatting

- In de Kaderwet worden nauwelijks specifieke eisen gesteld aan hoe een adviesaanvraag/werkprogramma tot stand moet komen. Dit wordt dan ook door adviescollege en departement zelf bepaald. Hierdoor is er een grote verscheidenheid tussen de verschillende adviescolleges.
- Voor strategische adviescolleges geldt dat de totstandkoming van de adviesaanvraag/het werkprogramma niet ideaal is. Oorzaken hiervoor zijn:
 - departementen definiëren juist korte termijn adviesaanvragen of hebben moeite met het formuleren van strategische adviesaanvragen.
 - de adviesvraag is niet op het juiste niveau binnen de organisatie belegd.
 - sommige adviescolleges benadrukken hun onafhankelijkheid door weinig te communiceren of door ongevraagd te adviseren. Dit kan leiden tot een bekoelde relatie met het departement en de totstandkoming van de adviesaanvraag/het werkprogramma bemoeilijken.
- Het werkprogramma is van weinig nut voor technisch-specialistische adviescolleges, omdat met name korte termijn, ad hoc adviesaanvragen een rol spelen. Tijdelijke adviescolleges geven aan geen problemen te hebben ten aanzien van de adviesaanvraag en het werkprogramma.
- Zowel de eenmalige adviescolleges als de departementen zijn over het algemeen tevreden over de totstandkoming van de adviesaanvraag/opdrachtformulering (en hebben geen werkprogramma).

6. Samenwerking

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de samenwerking tussen adviescolleges centraal. De volgende onderwerpen worden onderscheiden:

- Gezamenlijke advisering (paragraaf 6.2);
- Samenwerking (paragraaf 6.3);
- Samenvoeging (paragraaf 6.4).

6.2 Gezamenlijke advisering

Kabinet en parlement zien de strategische adviesorganen bij de herziening van het adviesstelsel mede als tegenwicht tegen een te verkokerde benadering en departementale verdeeldheid. Instrumenten als intersectorale advisering en gezamenlijke advisering worden in deze context gezien als instrumenten om de verkokering van beleidsterreinen tegen te gaan³². Daarom is in artikel 23 van de Kaderwet adviescolleges de mogelijkheid van gezamenlijke advisering geregeld. Het artikel geeft aan dat adviescolleges gezamenlijk advies kunnen uitbrengen en daartoe verplicht zijn, indien dat bij het adviesverzoek is verzocht. De betrokken colleges regelen in onderling overleg hun werkwijze bij gezamenlijke advisering.

Met de regeling van gezamenlijke advisering is een voor het adviesstelsel geheel nieuw wettelijk geregeld verschijnsel geïntroduceerd. Om die reden is een eenvoudige opzet gehanteerd, waarbij de werkwijze aan de betrokken colleges is overgelaten. Dit zou (experimenten met) verschillende vormen van samenwerking en coördinatie mogelijk maken³³.

In "De staat van advies" wordt geconstateerd dat beperkt gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om gezamenlijk te adviseren, er sprake is van weerstand tegen gezamenlijke advisering en het nieuwe adviesstelsel dat ontkokering beoogde en beoogt, zelf ten dele verkokerd is. Een soortgelijk beeld kwam uit de expertmeetings en de interviews naar voren. Zo wijst de enquête die BZK onder de adviescolleges heeft gehouden uit dat het aantal adviezen dat gezamenlijk wordt uitgebracht nog steeds minimaal is. Wel is er in 2003 een stijging te zien ten opzichte van 2001 en 2002.

In de expertmeetings wordt als reden voor dit geringe aantal genoemd dat 'gezamenlijke adviezen vaak niet 'scoren' en het erg afhankelijk is van het onderwerp hoe gezamenlijke adviezen bij departementen worden ontvangen'.

In principe vinden respondenten gezamenlijke advisering wel wenselijk, maar moeilijk te realiseren binnen de huidige (verkokerde) structuur van de overheid. Zij gaven aan dat gezamenlijke/'ontkokerde' advisering pas echt bruikbaar zal zijn, indien de structuur van de overheid daartoe is ingericht.

Verder geven de respondenten aan dat als men het aantal gezamenlijk uitgebrachte adviezen wil laten stijgen, de ministers een actievere rol dienen te spelen onder andere door hun adviesaanvraag bij meerdere adviescolleges te beleggen.

³² Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, De staat van advies, 2001, pag. 66.

³³ Schuurman & Jordens, Wetgeving adviesstelsel Rijksoverheid, 2004, toelichting art. 23.

6.3 Samenwerking

Zoals in paragraaf 6.2 is aangegeven, zien kabinet en parlement de strategische adviesorganen bij de herziening van het adviesstelsel mede als tegenwicht tegen een te verkokerde benadering en departementale verdeeldheid. Adviescolleges krijgen vanuit de Kaderwet de mogelijkheid tot samenwerken (onder andere door middel van intersectorale advisering en gezamenlijke advisering).

In "De staat van advies" is aangegeven dat de samenwerking tussen strategische adviescolleges die inhoudelijke raakvlakken met elkaar hebben, over het algemeen plaatsvindt in een vrij lichte vorm van overleg en consultatie op onderwerpbasis. Tevens wordt aangegeven dat de meeste adviescolleges - behalve betere werkafspraken - weinig behoefte hebben aan een intensievere samenwerking.

Dit beeld is niet veranderd, zo blijkt uit de resultaten van de interviews.

Wel kan worden toegevoegd dat naast samenwerking met andere adviescolleges strategische adviesraden veelal samenwerken met partijen uit het veld door middel van consultatiegesprekken, delen van expertise, ronde tafelgesprekken enz.

Er is een aantal strategische adviescolleges dat aangeeft dat er raakvlakken bestaan met andere adviescolleges. Zij zien vooral raakvlakken met eenmalige adviescolleges.

Technisch-specialistische adviescolleges werken over het algemeen niet samen met adviescolleges. Als ze samenwerken doen ze dit meestal met partijen buiten het adviesstelsel. Dit wordt overigens door deze adviescolleges en de betrokken ministeries niet als een probleem ervaren. Ook dit werd eerder geconstateerd in "De staat van advies"³⁴.

Voor wat betreft de eenmalige adviescolleges, geldt dat meer dan de helft (57%) aangeeft dat er raakvlakken zijn met bestaande adviescolleges (dit zijn niet altijd adviescolleges die vallen onder de Kaderwet).

6.4 Samenvoeging

Een aantal commissies heeft in het verleden met betrekking tot het adviesstelsel in meer of mindere mate gepleit voor samenvoeging van adviescolleges.

Zo stelde de Commissie Vonhoff onder andere ter bevordering van intersectoraal advies voor het aantal adviesorganen drastisch te verminderen en onderscheidde daartoe de volgende hoofdbeleidsgebieden: bestuurlijke en juridische zaken, sociaal-economische zaken, ruimtelijke en milieuzaken, sociaal-culturele zaken, internationale en veiligheidszaken³⁵.

Commissie De Jong (Raad op Maat) bepleitte een minder verregaande variant: één adviescollege per ministerie.

In navolging van de Commissie de Jong ging het kabinet tijdens de herzieningsoperatie in eerste instantie uit van één adviescollege per ministerie. Dit uitgangspunt bleek echter niet haalbaar, aangezien ministeries ook behoefte hadden aan advisering over departementale kerntaken en specialistische onderwerpen³⁶.

De aanzienlijke vermindering van het aantal adviesraden was mede ingegeven om strategische intersectorale advisering te bevorderen. Expliciet verwoordde de toenmalige staats-

³⁴ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, De staat van advies, 2001, pag. 67.

³⁵ Ministerie van Binnenlandse Zaken, Met raad voor de toekomst, 1997, pag. 68.

³⁶ Kamerstukken II, vergaderjaar 1994-1995, 23725 nr. 5.

secretaris van VWS dit als volgt: '...De overheid heeft daarbij behoefte aan adviezen die verder reiken dan de afzonderlijke sectoren. Juist een samenhangende benadering is nodig'. Een voorbeeld van de genoemde intersectorale doelstelling is de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling. De raad is opgehangen aan het departement van VWS maar moest nadrukkelijk intersectorale adviezen uitbrengen.

Ofschoon een aantal adviesraden wel open staan voor een bundeling van secretariaten of gemeenschappelijke voorzieningen/diensten, lijkt weinig animo te zijn voor (wederom) verregaande samenvoeging van adviescolleges zelf. Hiervoor worden drie redenen gegeven:

- Samenvoeging leidt ertoe dat adviezen algemener zullen worden en op deze wijze hun meerwaarde gaan verliezen.
- Samenvoeging is onmogelijk vanwege de specifieke expertise.
- Het adviesstelsel bestaat nog niet zolang in de huidige vorm en daar zouden nu nog geen drastische wijzigingen in moeten worden aangebracht.

In de expertmeetings en interviews met respondenten is een aantal ideeën genoemd voor de verbetering van het adviesstelsel:

- Betere samenwerking tussen adviesraden.
- Samenvoegen van secretariaatsmedewerkers in een pool.
- Samenvoegen van raadsleden in een pool.
- Het delen van gemeenschappelijke voorzieningen/diensten (huisvesting, electronica en communicatiemedewerkers) van het secretariaat.
- Hanteren van het gezondheidsraadmodel voor alle adviescolleges.

De animo voor samenvoeging lijkt groter onder de departementen. Zes departementen is de vraag gesteld hoe zij tegenover samenvoeging van adviescolleges stonden. 67% hiervan heeft aangegeven open te staan voor een vorm van samenvoeging van adviescolleges.

6.5 Samenvatting

- Het uitbrengen van gezamenlijke adviezen zou kunnen bijdragen aan het uitgangspunt van ontkokering. De adviescolleges produceren echter relatief weinig gezamenlijke adviezen.
- Departementen en een aantal adviesraden zien mogelijkheden voor bundeling van secretariaatsmedewerkers (per departement of breder) en het delen van gemeenschappelijke voorzieningen/diensten. Voor wat betreft het idee van bundelen van de adviesraden per departement of beleidsdomein hebben vooral de adviesraden bedenkingen.
- Technisch-specialistische adviescolleges werken weinig samen met andere adviescolleges. Zij geven zelf aan dat dit komt door de smalle technisch-specialistische taak.
- In de praktijk zijn er verschillende redenen om een adviescollege in te stellen: een onderwerp is politiek gevoelig/het doorbreken van een politieke impasse, het verkrijgen van draagvlak, de benodigde expertise is niet aanwezig, op korte termijn is advies nodig. Bovenstaande kan tot gevolg hebben dat taakoverlap tussen eenmalige en strategische adviesraden plaatsvindt.
- De eenmalige/tijdelijke adviescolleges geven aan dat er weinig is geregeld voor het opzetten van een eenmalig/tijdelijk adviescollege (bijvoorbeeld opzetten secretariaat, vergoedingen etc.).

7. Conclusies

Algemeen

- De Kaderwet adviescolleges is een organieke wet die wel de samenstelling, de structuur van het stelsel en diverse instrumenten als werkprogramma's en kabinetreacties borgt, maar de verdere invulling aan de 'spelers' zelf over laat. Dit heeft geleid tot een adviesstelsel dat zich kenmerkt door diversiteit in rollen (de minister adviseren, signaleren, countervailing power) en taken (lange termijn advisering, korte termijn advisering, enz).
- In de Kaderwet worden nauwelijks specifieke eisen gesteld aan hoe een adviesaanvraag/werkprogramma tot stand moet komen. Invulling hiervan verschilt in de praktijk dan ook van college tot college.
- Het uitbrengen van gezamenlijke adviezen zou kunnen bijdragen aan het uitgangspunt van ontkokering. De adviescolleges produceren echter relatief weinig gezamenlijke adviezen.

Strategische adviescolleges

- Strategische adviescolleges hebben verschillende rolopvattingen (advisering aan de minister, signaleren van ontwikkelingen, countervailing power, enz.) en taakinvingen (lange termijn, korte termijn, uitvoeringstaken). In de praktijk blijkt dat de lange termijn strategische advisering nu onvoldoende wordt ingevuld.
- De totstandkoming van de/het adviesaanvraag/werkprogramma verloopt met name voor strategische adviescolleges niet altijd goed. Drie succesfactoren die nu vaak niet goed worden ingevuld:
 - De juiste adviesvraag dient te worden gesteld;
 - De adviesvraag dient op het juiste niveau te worden gesteld (bij voorkeur zo hoog mogelijk in de organisatie);
 - De communicatie/relatie tussen adviescollege en departement dient goed te zijn.
- Over het algemeen wordt er weinig samengewerkt tussen strategische adviescolleges en blijft het huidige adviesstelsel verkokerd.
- Departementen en een aantal adviesraden zien mogelijkheden voor bundeling van secretariaten (per departement of breder) en het delen van gemeenschappelijke voorzieningen/diensten. De adviesraden reageren terughoudend op het idee van bundelen van de adviesraden naar één per departement of beleidsdomein.

Technisch-specialistische adviescolleges

- Naast het adviseren aan de minister over specifieke problemen, hebben technisch-specialistische adviescolleges ook een belangrijke signaleringsrol. De signaleringsrol wordt gewaardeerd door de departementen.
- De technisch-specialistische adviescolleges verschillen van de strategische adviescolleges omdat zij meer instrumenteel dan strategisch adviseren. Voor de plaatsing van deze colleges binnen het stelsel is destijds vanuit kostenoverwegingen gekozen.
- Door de instrumentele aard van de adviezen, zijn de departementen vaak tevreden over de taakuitoefening van de technisch-specialistische adviescolleges.
- Gezien de aard van de adviezen (vaak ad hoc/op korte termijn) is het werkprogramma voor technisch-specialistische adviescolleges van weinig nut.
- Door de vaak specialistische aard van de vragen werken technisch-specialistische adviescolleges weinig samen met andere adviescolleges.

Eenmalige adviescolleges

- Eenmalige adviescolleges vervullen verschillende rollen/taken. Soms kan dit taakoverlap tussen eenmalige en strategische adviesraden tot gevolg hebben.
- De eenmalige adviescolleges hebben een beperkte, eenmalige opdracht. De tevredenheid over deze adviezen is vaak groot omdat de behoefte van het departement aan het advies groot is. Wel is meer transparantie wenselijk ten aanzien van het doel en de samenstelling van een eenmalig adviescollege. De Tweede Kamer heeft deze wens al eerder geuit naar aanleiding van een Algemeen Overleg met de minister voor BVK.
- Eenmalige adviescolleges moeten steeds zelf 'het wiel uitvinden' als het gaat om het opzetten van een eenmalig adviescollege (bijvoorbeeld opzetten secretariaat, vergoedingen etc.). Hierin wordt niet samengewerkt met andere adviescolleges.

Tijdelijke adviescolleges

- Qua taakvervulling vertonen de tijdelijke adviescolleges overeenkomsten met de technisch-specialistische adviescolleges. Ook zijn zij voornamelijk gericht op het voldoen van de vraag die vanuit het departement wordt gesteld. De departementen en adviescolleges zijn over het algemeen tevreden over de taakuitoefening van tijdelijke adviescolleges.

Bijlage 1: Overzicht van de adviescolleges in het onderzoek

Strategische adviesraden

- Algemene Energieraad
- Onderwijsraad
- Raad voor Cultuur
- Adviesraad Wetenschaps- en Technologiebeleid
- Raad voor de Volksgezondheid en Zorg
- Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling
- Raad voor het Landelijk Gebied
- Raad voor Verkeer en Waterstaat
- VROM-Raad
- Raad voor de Wadden
- Raad voor het Openbaar Bestuur
- Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken
- Adviesraad Internationale Vraagstukken

Technisch-specialistische adviesraden

- Raad van deskundigen voor de nationale standaarden
- Gezondheidsraad
- Veiligheidsadviescommissie Schiphol
- Commissie Bedreigde Uitheimse Dier- en Plantensoorten
- Kiesraad
- Raad voor de financiële verhoudingen
- Staatscommissie voor het Internationaal Privaatrecht
- College Bescherming Persoongegevens
- Commissie Vennootschapsrecht
- Adviescommissie burgerlijk procesrecht
- Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken

Tijdelijke adviesraden

- Adviescommissie toetsing administratieve lasten
- Commissie van advies inzake de Waterstaatswetgeving
- Commissie auteursrecht
- Commissie insolventierecht

Eenmalige adviesraden

- Commissie overschakeling analoge naar digitale distributie van televisie via de ether
- Herkomst kunstvoorwerpen WO II
- Adviescommissie arbeidsongeschiktheid
- Commissie conglomeraatvorming pensioenfondsen
- Terugdringing administratieve lasten gezondheidszorg
- Commissie tieneropvang
- Commissie diergezondheid en riooloverstorten
- Commissie noodoverloopgebieden

- Adviescommissie plafonnering CO2-emissies
- Commissie toekomst overheidscommunicatie
- Commissie ICT en overheid
- Adviescommissie Antilliaans medeburgerschap in NL
- Commissie opperbevelhebberschap

Bijlage 2: Overzicht van de Kaderwet adviescolleges naar beleidsdomeinen

	Economie	Sociaal-cultureel	Fysieke omgeving	Best-juridisch	Internationaal
Strategische Adviesraden	<ul style="list-style-type: none"> Algemene Energieraad 	<ul style="list-style-type: none"> Onderwijsraad Raad voor Cultuur Adviesraad Wetenschappen en technologiebeleid Raad voor Volksgezondheid en Zorg Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> Raad voor het Landelijk Gebied Raad voor V&W VROM-Raad Raad voor de Wadden 	<ul style="list-style-type: none"> Raad voor Openbaar Bestuur Adviescommissie Vreemdelingen zaken 	<ul style="list-style-type: none"> Adviesraad Internationale vraagstukken
Techn.-special. Adviesraden	<ul style="list-style-type: none"> Raad van deskundigen voor de nationale standaarden 	<ul style="list-style-type: none"> Gezondheidsraad 	<ul style="list-style-type: none"> Veiligheidsadviescommissie Schiphol Cie bedreigde uitheemse dieren- en plantensoorten 	<ul style="list-style-type: none"> Kiesraad Raad voor de Financiële verhoudingen Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht College Bescherming persoonsgegevens Commissie Vennootschapsrecht Adviescommissie burgerlijk procesrecht 	<ul style="list-style-type: none"> Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken
Eenmalige adviesraden	<ul style="list-style-type: none"> Commissie overschakeling analoge naar digitale distributie van televisie via de ether 	<ul style="list-style-type: none"> Herkomst kunstvoorwerp en WO II Adviescommissie arbeidsongeschiktheid Commissie conglomeratvorming pensioenfondsen Terugdringing administratieve lasten gezondheidszorg Tieneropvang 	<ul style="list-style-type: none"> Commissie diergezondheid en Riooloverstorten Commissie noodoverloop gebieden Adviescommissie plaffoning CO2 emissies. 	<ul style="list-style-type: none"> Commissie Toekomst Overheidscommunicatie Commissie ICT en Overheid Adviescommissie Antilliaans Medeburgerschap in NL 	<ul style="list-style-type: none"> Commissie Opperbevelhebberschap
Tijdelijke adviesraden	<ul style="list-style-type: none"> Adviescommissie toetsing administr. lasten 		<ul style="list-style-type: none"> Commissie van advies inzake de waterstaatswetgeving 	<ul style="list-style-type: none"> Commissie auteursrecht Commissie insolventierecht 	

Bijlage 3: De kerntaken per type adviescollege

De kerntaken per strategisch adviescollege

Adviescolleges	Kerntaken (in de praktijk)
Algemene Energieraad (Energieraad)	<ul style="list-style-type: none"> • Gevraagd en ongevraagd adviseren over het energiebeleid • Bijdrage leveren aan het maatschappelijk energiedebat vanuit het publieke belang ("gewetensfunctie")
Onderwijsraad	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering aan de minister en de Kamer op het gebied v/h onderwijs • Een 'taak' vervullen richting gemeenten • Rol spelen in de belangrijkste debatten op het gebied v/h onderwijs
Raad voor Cultuur	<ul style="list-style-type: none"> • Gevraagd en ongevraagd adviseren over beleid veelal in reactie op een nota of voorgenomen beleid • Subsidieadviezen, specifiek per instelling • Adviezen over monumenten en archieven i.h.k.v.d. Wet behoud cultuurbezit
Adviesraad Wetenschaps- en Technologiebeleid (AWT)	<p>De AWT adviseert het kabinet en Staten-Generaal over de hoofdlijnen van het wetenschapsbeleid en van het technologie- c.q. innovatiebeleid. De kern van de adviestaak richt zich op het kennis- en innovatietraject en ontwikkelingen daarin. De advisering kan ook betrekking hebben op aangelegenheden die invloed hebben op of juist het gevolg zijn van wetenschapsbeoefening en technologische ontwikkeling. Zowel de regering als het parlement kan de Raad om advies vragen. Tevens kan de Raad uit eigen beweging advies uitbrengen.</p>
Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ)	<ul style="list-style-type: none"> • Naast strategische beleidsadviezen voor de langere termijn, ook meer inspelen op de behoefte aan meer concrete adviezen • Aandacht voor problemen die de samenleving belangrijk vindt Verbreiding van het werkerrein volksgezondheid en zorg naar gerelateerd beleid
Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO)	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering over hoofdlijnen van beleid op het gebied van maatschappelijke participatie en stabiliteit van de samenleving • Relevante zaken uit de samenleving agenderen ("antennefunctie") en deze verenigen met beleidsvragen van regering en parlement
Raad voor het Landelijk Gebied (RLG)	<ul style="list-style-type: none"> • De taakomschrijving is gedateerd vanwege de veranderde beleidsvelden van de ministeries • Intern is bepaald dat ongeveer 70% van de adviezen strategisch moet zijn en ongeveer 30% tactisch operationeel
Raad voor Verkeer en Waterstaat (RVW)	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering over hoofdlijnen van beleid op het gebied van V&W. Focus op intersectorale, integrale adviezen die de verkokering doorbreken • Daarbij wordt ook gelet op relevantie, acceptatie en implementeerbaarheid op de korte termijn
VROM-Raad	<ul style="list-style-type: none"> • Strategisch advies op de middellange termijn op het terrein van de overheid
Raad voor de Wadden	<ul style="list-style-type: none"> • Strategische intersectorale advisering aan regering en parlement (en desgewenst ook aan waddenprovincies en gemeenten) over aangelegenheden van algemeen belang voor het Waddengebied • Het geven van realistische adviezen die verband houden met de praktijk • Signaleringsfunctie (agendering) m.b.t. het Waddengebied

Adviescolleges	Kerntaken (in de praktijk)
Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB)	<ul style="list-style-type: none"> • Invulling van de brede wettelijke taakomschrijving door specifieke gerichtheid op het functioneren en de inrichting v/h openbaar bestuur • Abstracte aanbevelingen beleidsmatig vertalen en instrumenteren
Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ)	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering over vreemdelingenrecht en –beleid, integratie en inburgering (breder dan de wettelijke taakomschrijving) • Zowel advisering op korte termijn (wetgeving) als middellange termijn • Advisering voor toekomstig maar ook voor bestaand beleid • Intersectoraal adviseren is mogelijk • Advisering over individuele zaken
Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV)	<ul style="list-style-type: none"> • Gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan regering en parlement inzake internationale vraagstukken. De aanvragen betreffen gewoonlijk de middellange termijn • Aanbevelingen doen die inpasbaar zijn in het beleid

De kerntaken per technisch-specialistisch adviescollege

Adviescollege	Kerntaken (in de praktijk)
Raad van deskundigen voor de nationale standaarden	<ul style="list-style-type: none"> • Behalve advisering ook een klankbordfunctie vervullen voor het ministerie van EZ • Adviseren over standaarden in brede zin • Toezicht uitoefenen op het beheer en de verwezenlijking van de nationale standaarden door het Nederlands Meetinstituut Van Swinden Laboratorium
Gezondheidsraad	<ul style="list-style-type: none"> • Wetenschappelijk onderbouwde informatie leveren ten behoeve van het regeringsbeleid
Veiligheidsadviescommissie Schiphol (VACS)	<ul style="list-style-type: none"> • Regering en parlement gevraagd en ongevraagd adviseren inzake de veiligheid op en rondom Schiphol en controleren of het veiligheidsbeleid wordt uitgevoerd • Geen advisering over te nemen concrete veiligheidsmaatregelen
Commissie Bedreigde Uitheemse Dier- en Plantensoorten	<ul style="list-style-type: none"> • Fungeren als wetenschappelijke instantie voor de uitvoering van de internationale conventie CITES • Gevraagd en ongevraagd adviseren van de minister onder andere over vergunningverlening en over standpuntbepaling van Nederland in internationale fora
Kiesraad	<ul style="list-style-type: none"> • In de praktijk wordt de Kiesraad advies gevraagd over alle onderwerpen die spelen op het terrein van het kiesrecht en de verkiezingen • De Kiesraad wordt ook gezien als informatiepunt over kiesrechtelijke vragen • In de functie van centraal stembureau vaststellen van de uitslag van de verkiezingen van de Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement • Uitvoeren van taken die samenhangen met de functie van centraal stembureau • Adviseren over uitvoeringstechnische aangelegenheden betreffende het kiesrecht en de verkiezingen
Raad voor de financiële Verhoudingen (Rfv)	<ul style="list-style-type: none"> • Operationele advisering over de verdeling van financiële middelen over provincies en gemeenten, over ontwikkelingen die van betekenis zijn voor de financiële positie van andere overheden en over wijzigingen in het belastingregime van de andere overheden • Strategische advisering over de financiële verhoudingen in het algemeen
Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht	<ul style="list-style-type: none"> • Codificatie van het nationale privaatrecht • Beoordeling van internationale verdragen vanuit de vraagstelling of deze voor Nederland gunstig zijn • Uitwerking van Europese verordeningen zodat ze inpasbaar worden in de Nederlandse regelgeving
College Bescherming Persoongegevens (CBP)	<ul style="list-style-type: none"> • (Verplicht) adviseren van departementen bij het opstellen van nieuwe wet- en regelgeving • Controleren of men zich houdt aan de vastgelegde afspraken en zonodig sancties opleggen (toezicht)

Adviescollege	Kerntaken (in de praktijk)
Commissie Vennootschapsrecht	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering van de minister van Justitie over alle wetsvoorstellen en beleidsnota's op het gebied van het ondernemingsrecht en vooral het vennootschapsrecht. De advisering richt zich niet op de politiek-beleidsmatige implicaties van een wetsvoorstel maar op de verwerking van beleidsvoornemens in een wetsvoorstel
Adviescommissie burgerlijk procesrecht	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering aan regering en parlement ten aanzien van het burgerlijk procesrecht (Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering en implementatie van Europese regelgeving)
Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV)	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering van regering en parlement over aangelegenheden van internationaal recht waaronder adviezen op aanvragen die voortkomen uit de VN-commissie International Law Commission

De kerntaken per tijdelijk adviescollege

Adviescolleges	Kerntaken (in de praktijk)
Adviescommissie toetsing administratieve lasten	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering aan de betrokken minister of staatssecretaris als resultaat van toetsing van voorgenomen wet- of regelgeving op het aspect administratieve lasten. Actal adviseert over concrete, praktische zaken • Waakhondfunctie
Commissie van advies inzake de Waterstaatswetgeving (CAW)	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren van de regering en het parlement over waterstaatswetgeving. De adviezen lopen uiteen van agenderend tot en met betrekking hebbend op uitvoering
Commissie auteursrecht	<ul style="list-style-type: none"> • Gevraagde en ongevraagd advisering over auteursrechtelijke onderwerpen. Soms wordt gevraagd een visie uit te werken, andere adviezen zijn meer praktisch gericht
Commissie insolventierecht	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren over wetgeving op het terrein van het insolventierecht, meer in het bijzonder over de onderwerpen die samenhangen met of voortvloeien uit het kabinetsstandpunt bij het MDW-rapport Tweede fase Herziening Faillissementswet

De kerntaken per eenmalig adviescollege

<i>Adviescollege</i>	<i>Kerntaken (in de praktijk)</i>
Herkomst kunst voorwerpen WO II	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering van de regering over het beleid inzake restitutie van kunstvoorwerpen
Adviescommissie arbeidsongeschiktheid	<ul style="list-style-type: none"> • Een duurzame en duidelijke oplossing bedenken voor het WAO probleem
Commissie conglomeraatvorming pensioenfondsen	<ul style="list-style-type: none"> • Inventariseren van de regels wat betreft de nevenactiviteiten bij pensioenfondsen (conglomeraatvorming) • De huidige praktijk toetsen aan de voorstellen
Terugdringing administratieve lasten gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> • Definiëren wat exact met administratieve lasten in de zorg wordt bedoeld en daarvoor bezuinigingsvoorstellen doen • Aanjaagfunctie
Commissie tieneropvang	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren over het vervolg tieneropvang
Commissie noodoverloop gebieden	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken of draagvlak te krijgen voor de nota overloopgebieden • Onderzoeken welke gebieden als overloopgebied in aanmerking zouden kunnen komen
Adviescommissie plafonnering CO2-emissies	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken of de emissiehandel voor CO2 op nationale schaal in Nederland toepasbaar is • In een later stadium consultatiebijeenkomsten organiseren voor de ontwikkeling van draagvlak voor het advies
Commissie toekomst overheidscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Een stevige verbeterslag maken in de overheidscommunicatie bij zowel de afdelingen voorlichting als de beleidsafdelingen die primair voor de communicatie verantwoordelijk zijn
Commissie ICT en overheid	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren over de invloed van ICT-ontwikkelingen op de institutionele werkwijze van de overheid <p>Verkrijgen van draagvlak</p>
Adviescommissie Antilliaans medeburgerschap in NL	<ul style="list-style-type: none"> • De commissie heeft de vraagstelling "criminaliteit en wat daar aan te doen" niet beperkt tot wat de overheid daar aan kan doen, maar ook wat de gemeenschap daar zelf aan kan doen respectievelijk wat de gemeenschap er al zelf aan doet • Aanjaagfunctie
Commissie Opperbevelhebberschap	<ul style="list-style-type: none"> • De hoofdvraag beantwoorden: moet de positie van de chef defensiestaf worden versterkt? Deze hoofdvraag is verbreed door te kijken naar de benodigde veranderingen voor de gehele organisatie

Colofon

Uitgave
Directie Personeel, Organisatie en Informatie Rijk (POIR)
Afdeling Organisatie
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Nabestellingen zijn verkrijgbaar bij:

Secretariaat afdeling Organisatie
Mevrouw J.P.J. Hoogstad-Kieft
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Tel.: 070 – 426 6978
Fax: 070 – 426 7121
e-mail: ineke.hoogstad@minbzk.nl

December 2004